

ВИСОКА ЖЕЛЕЗНИЧКА ШКОЛА СТРУКОВНИХ
СТУДИЈА
Здравка Челара 14, 11000 Београд

**П Р А В И Л Н И К
О ОБЕЗБЕЂЕЊУ, КОНТРОЛИ И
УНАПРЕЂЕЊУ КВАЛИТЕТА**

Март, 2016.године

САДРЖАЈ

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ.....	1
II СТАНДАРИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА	1
III ОРГАНИЗАЦИЈА СИСТЕМА ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА	2
Комисија за квалитет.....	2
Преседник Комисије за квалитет.....	3
Наставно веће	3
Наставници и сарадници	4
Ненаставно особље	4
IV ОЦЕЊИВАЊЕ КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА И ПРИМЕЂЕНО- ИСТРАЖИВАЧКОГ И СТРУЧНОГ РАДА	4
Обезбеђење квалитета студијских програма.....	4
Обезбеђење квалитета примењено-истраживачког и стручног рада	5
V ОЦЕЊИВАЊЕ КВАЛИТЕТА НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА	6
Обезбеђење квалитета наставног процеса.....	6
Обезбеђење квалитета наставника и сарадника.....	7
Обезбеђење квалитета студената.....	8
Обезбеђење квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса	9
VI ОЦЕЊИВАЊЕ КВАЛИТЕТА УСЛОВА РАДА.....	10
Обезбеђење квалитета управљања Школом и квалитета ван наставне подршке.....	10
Обезбеђење простора и опреме	10
Обезбеђење финансирања Школе	11
Улога студената у самовредновању и провери квалитета	11
Систематско праћење и периодична провера квалитета.....	12
VII ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ.....	13

**ВИСОКА ЖЕЛЕЗНИЧКА ШКОЛА
СТРУКОВНИХ СТУДИЈА**

Број: 440/7

Дана, 29.03.2016. године

Београд

На основу члана 15. и 17. Закона о високом образовању („Сл. гласник РС“ број 76/05, 160/07, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15, и 68/15) и члана 15 и 27. Статута Високе железничке школе струковних студија (бр. 177/3-1 од 12.02.2016. године), Наставно веће Школе на седници одржаној 29.03.2016. године, донело је

**П Р А В И Л Н И К
О ОБЕЗБЕЂЕЊУ, КОНТРОЛИ И УНАПРЕЂЕЊУ КВАЛИТЕТА**

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим правилником уређују се стандарди и поступци за обезбеђење квалитета, организација система обезбеђења квалитета, принципи, правила и поступци у процесу самовредновања и оцењивања квалитета студијских програма, наставног процеса, примењено-истраживачког рада и услова рада на Високој железничкој школи струковних студија (у даљем тексту: Школа).

Члан 2.

Обезбеђење квалитета наставног процеса и студијских програма у сагласности је са националним системом обезбеђења квалитета и предуслов је за упоредивост диплома и квалификација у оквиру јединственог националног и Европског простора високог образовања.

Школа обезбеђује квалитет наставног процеса у складу са међународним стандардима, Законом о високом образовању Републике Србије, Статутом Школе, Правилником о стандардима за спољну проверу квалитета наставе и услове рада у Школи које прописује Национални савет о високом образовању, Правилником о стандардима за акредитацију, Стратегијом обезбеђења квалитета Школе, Стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета наставног процеса у Школи и овим Правилником.

II СТАНДАРДИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА

Члан 3.

Стандарди обезбеђења квалитета садрже минимални ниво квалитета који Школа гарантује својим радом. Стандарди квалитета се утврђују посебно за сваку од области у којима се Школа, својом стратегијом и политиком квалитета, обавезала да обезбеђује квалитет.

Члан 4.

Процедуре обезбеђења квалитета прописују процес којим Школа доноси стандарде квалитета и проверава њихово испуњавање проверавајући тако и ниво квалитета.

Процедуре се доносе посебно за сваку од области у којима се Школа, својом политиком квалитета, обавезала да обезбеђује квалитет. Процедуралне ставке дају детаљније информације о начинима на који се политика квалитета примењује, и обезбеђује практично упутство за оне који примењују процедуре.

Члан 5.

Стандарде и процедуре обезбеђења квалитета доноси Наставно веће Школе на предлог Комисије за обезбеђење квалитета и директора Школе.

Школа је обавезна да стандарде и процедуре обезбеђења квалитета учини доступним наставницима, студентима као и јавности.

Члан 6.

Школа периодично преиспитује и унапређује стандарде и процедуре обезбеђења квалитета.

III ОРГАНИЗАЦИЈА СИСТЕМА ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

Члан 7.

Школа својим статутом прописује улоге појединачних субјеката у доношењу и спровођењу политике, стандарда, процедура и културе обезбеђења квалитета.

Субјекти у доношењу и спровођењу политике квалитета су наставници и сарадници, студенти, наставно веће, Комисија за обезбеђење квалитета и директор Школе.

Школа посебним мерама обезбеђује учешће студената у доношењу и спровођењу политике, стандарда, процедура и културе обезбеђења квалитета.

Комисија за квалитет

Члан 8.

Школа формира Комисију за послове праћења, обезбеђивања, унапређења и развоја квалитета студијских програма, наставе и услова рада (у даљем тексту Комисија за квалитет) из редова наставника, сарадника, ненаставног особља као и студената. Председник комисије је из редова наставника. Задатак Комисије је да припрема предлоге политике, стратегије, акционих планова, стандарда, процедура, метода провере квалитета, унапређења организације обезбеђења квалитета као и мера за изградњу културе квалитета.

Посебан задатак Комисије је да, у роковима предвиђеним Законом о високом образовању, спроводи поступак самовредновања и оцењивања квалитета својих студијских програма, наставе и услова рада, изразом извештаја о самовредновању.

Комисија прати остваривање стратегије, стандарда и процедура обезбеђења квалитета и да руководству Школе предлаже одговарајуће мере за њихово побољшање.

Комисија редовно прикупља податке о квалитету студијских програма и рада Школе од пословних представника, привредних и ванпривредних организација и других релевантних институција.

Комисија доноси пословник о свом раду.

Председник Комисије за квалитет

Члан 9.

Школа у управној структури има председника Комисије за квалитет, кога на предлог директора именује Наставно веће Школе.

Задаци председника Комисије за квалитет су:

- сарадња са члановина Комисије за квалитет,
- праћење реализације усвојеног система докумената квалитета, као и других правилника, процедура и стандарда и указивање на неусаглашености реализације са усвојеним документима, а по потреби и предлагање корекција докумената и свакодневног рада,
- праћење квалитета реализације наставног процеса, иницирање реализације анкетаирања студената, анализа анкета студената (са Комисијом за квалитет), посебно са становишта задовољством квалитетом наставе, и предлагање мера за унапређење стања,
- предлагање Наставном већу броја чланова и састава Комисије за квалитет,
- старање о правовременој изради извештаја о самовредновању,
- организовање анкетаирања запослених и израда анализе анкете запослених, коју доставља директору,
- израда извештаја о резултатима анкетаирања студената и годишњих извештаја о свом раду и израда, и
- други послови од значаја за унапређење и развој квалитета предмета, студијских програма, наставе и услова рада, по одлуци директора.

Наставно веће

Члан 10.

Задаци Наставног већа у области квалитета су:

- одлучује о предлозима и извештајима директора, Комисије за квалитет у вези обезбеђења, контроле и вредновања квалитета рада и наставног процеса,

- одлучује о вредновању наставника и сарадника по питањима од интереса за припрему и реализацију наставе, стручног и стваралачког рада, одлучујући о изборима и реизборима наставника и сарадника и сл.,
- усваја студијске програме,
- врши анализу квалитета наставе, ефикасности студирања, прати и врши реформу студијских програма,
- доноси и друге одлуке од значаја за унапређење и развој квалитета студијских предмета, студијских програма, наставе и услова рада.

Наставници и сарадници

Члан 11.

Наставници и сарадници одговорни су за поштовање права студената, њиховог учешћа у питањима везаних за квалитет наставе и наставног предмета, избора метода интерпетације наставних садржаја и критеријума за оцењивање.

Наставници и сарадници унапређују процес наставе на предмету **"корак по корак"** по концепцији системског побољшања: **планирај – уради – провери – спроведи.**

Ненаставно особље

Члан 12.

Квалитет управљања и квалитет рада ненаставног особља обезбеђује се утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и организационе јединице, конкретних радних места (идентификацијом надређених и подређених функција и описом рада), перманентним праћењем, преиспитивањем и провером њиховог рада.

IV ОЦЕЊИВАЊЕ КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА И ПРИМЕЊЕНО-ИСТРАЖИВАЧКОГ И СТРУЧНОГ РАДА

Обезбеђење квалитета студијских програма

Члан 13.

Школа редовно и систематски проверава и, по потреби, ревидира:

- циљеве студијског програма и њихову усклађеност са мисијом и циљевима Школе,
- структуру и садржај студијског програма у погледу односа опште-образовних, стручних и стручно-апликативних предмета,
- радно оптерећење студената мерено ЕСПБ,
- исходе и компетенције које добијају студенти када заврше студијски програм као и њихове могућности запошљавања и даљег школовања.

Директор и Наставно веће Школе користе разрађене формалне поступке за одобравање, праћење и контролу програма студија како од стране стручних тела унутар ње тако и изван ње.

Школа редовно прибавља повратне информације пословних представника, привредних и ванпривредних организација и других релевантних институција о квалитету студија и својих студијских програма.

Члан 14.

Школа обезбеђује студентима учешће у оцењивању и осигурању квалитета студијских програма.

Члан 15.

Школа обезбеђује непрекидно осавремењивање садржаја курикулума и њихову упоредивост са курикулумима одговарајућих међународних установа.

Курикулум студијског програма подстиче студенте на стваралачки начин размишљања, на дедуктиван начин истраживања као и примену тих знања и вештина у практичне сврхе.

Члан 16.

Услови и поступци који су неопходни за стицање одређеног звања и добијање дипломе одређеног степена у школовању су јасно дефинисани и доступни на увид јавности нарочито у електронској форми, као и усклађени са циљевима, садржајима и обимом акредитованих студијских програма.

Обезбеђење квалитета примењено-истраживачког и стручног рада.

Члан 17.

Школа у своме раду остварује јединство образовног, примењено-истраживачког и стручног (професионалног) рада.

Школа осмишљава, припрема и реализује примењено-истраживачке, стручне и друге врсте програма.

Члан 18.

Школа има механизам за систематско праћење и оцењивање обима и квалитета истраживачког рада наставника и сарадника.

Садржај и резултати примењено-истраживачких и стручних активности установе усклађени су са стратешким циљем саме установе, као и са националним и европским циљевима и стандардима високог образовања.

Члан 19.

Знања до којих установе долази спровођењем одређених примењено-истраживачких, уметничких и професионалних активности активно се укључују у постојећи наставни процес.

Члан 20.

Школа подстиче своје запослене да се активно баве примењено-истраживачким и професионалним радом и да што чешће објављују резултате свога рада.

Члан 21.

Школа негује издавачку делатност у складу са својим могућностима.

V ОЦЕЊИВАЊЕ КВАЛИТЕТА НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

Обезбеђење квалитета наставног процеса

Члан 22.

Настава на Школи је интерактивна, обавезно укључује примере из праксе, подстиче студенте на размишљање и креативност, самосталност у раду, проблемски приступ и примену стечених знања.

Наставници и сарадници током извођења предавања и вежби се понашају професионално и имају коректан однос према студентима без икаквог вида дискриминације студената по било коме основу.

Члан 23.

План и распоред наставе (предавања и вежби) су усклађени са потребама и могућностима студената, познати су пре почетка одговарајућег семестра и доследно се спроводе.

Школа обезбеђује да се на сваком предмету, пре почетка семестра, донесе и учини доступним студентима План рада који укључује:

- основне податке о предмету: назив, година, број ЕСПБ поена, услови,
- циљеве и исходе предмета,
- садржај и структура предмета,
- план и распоред извођења наставе (предавања и вежбе),
- начин оцењивања на предмету,
- наставна обавезна литература (уџбеник, скрипта, збирка задатака, практикум, итд.) и допунска литература,
- подаци о наставницима и сарадницима на предмету.

Школа систематски прати спровођење плана наставе као и планова рада на појединачним предметима и предузима корективне мере уколико дође до одступања.

Члан 24.

Директор и Наставно веће Школе систематски прате, оцењују квалитет наставе на појединачним предметима и предузимају корективне мере за његово унапређење.

Директор и Наставно веће Школе упозорава наставнике који се не придржавају Плана рада на предмету или не постижу одговарајући квалитет предавања и вежби на потребу побољшања и обезбеђују им потребно усавршавање.

У складу са другим ставом овог члана, уколико у току студијске године нема побољшања квалитета наставе, наставници се искључују из наставног процеса.

Обезбеђење квалитета наставника и сарадника

Члан 25.

Процедуре и критеријуми за селекцију, именовање и унапређење наставника и сарадника дефинисани су општим и посебним актима Школе, јавне су и доступне оцени стручног и ширег јавног мњења.

Процедуре и критеријуми из става 1 овог члана су предмет периодичне провере и усавршавања.

Школа се приликом избора наставника и сарадника у наставна звања строго придржава прописаних процедура и критеријума путем којих оцењује научно-стручну, истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника.

Члан 26.

Школа систематски прати, оцењује и подстиче стручну, истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника.

Школа спроводи дугорочну политику квалитетне селекције младих кадрова и њиховог даљег напретка као и различите врсте усавршавања.

Члан 27.

Наставницима и сарадницима са лошим резултатима се обезбеђују услови за унапређење квалитета рада, а у случају да то не даје резултате они се удаљавају из наставног процеса.

Члан 28.

Школа обезбеђује својим наставницима и сарадницима перманентну едукацију и усавршавање, путем студијских боравака, специјализација, учешћа на научним скуповима, како на научном, професионалном тако и на личном плану.

Члан 29.

Школа при избору и унапређењу наставнонаучног и стручног кадра посебно вреднује повезаност рада у образовању са радом на пројектима у другим областима привредног и друштвеног живота.

Члан 30.

Школа при избору и унапређењу наставнонаучног и стручног кадра посебно вреднује педагошке способности наставника и сарадника.

Обезбеђење квалитета студената

Члан 31.

Школа обезбеђује потенцијалним и уписаним студентима све релевантне информације и податке који су повезани са њиховим студијама.

Члан 32.

При селекцији студената за упис, Школа вреднује резултате постигнуте у претходном школовању и провере знања, као и склоност и мотивацију од стране самих студената.

Члан 33.

Једнакост и равноправност студената по свим основама (пол, раса, нација, вера, сексуално опредељење) је апсолутно загарантована, као и могућност студирања за студенте са специјалним потребама као што су слепа, наглува, глува, нема, глувонема и друга лица.

Члан 34.

Школа развија и унапред упознаје студенте са обавезом праћења наставе. Студенти се оцењују помоћу унапред објављених критеријума, правила и процедура која се континуирано примењују.

Члан 35.

Школа систематично анализира, оцењује и унапређује методе и критеријуме оцењивања студената по предметима а посебно:

- да ли је метод оцењивања студената прилагођен предмету,
- да ли се прати и оцењује рад студента током наставе,
- какав је однос оцена рада студента током наставе и на завршном испиту у укупној оцени,
- да ли се оцењује способност студената да примени знање?

Методе оцењивања студената и знања које су усвојили у току наставног процеса усклађене су са циљевима, садржајима и обимом акредитовања студијских програма.

Школа обезбеђује коректно и професионално понашање наставника током оцењивања студената (објективност, коректан однос према студенту).

Члан 36.

Школа систематично прати и проверава оцене студената по предметима и предузима корективне акције уколико дође до аномалија у дистрибуцији оцена (сувише високих или ниских оцена, неравномеран распоред оцена) у дужем периоду.

Школа систематично прати и проверава пролазност студената по предметима, програмима, годинама и предузима корективне мере у случају сувише ниске пролазности или других аномалија у оцењивању.

Члан 37.

Школа својим студентима омогућава одговарајући облик студентског организовања, деловања и учешћа о одлучивању у складу са Законом о високом образовању.

Обезбеђење квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Члан 38.

Школа дефинише студентима уџбенике и другу литературу неопходну за савлађивање градива на време.

Настава из сваког предмета је покривена одговарајућим уџбеницима и другим училима који су унапред познати и објављени.

Члан 39.

Школа доноси Правилник о уџбеницима. У складу са Правилником, Школа систематично прати, оцењује квалитет уџбеника и других учила са аспекта квалитета садржаја (савременост, тачност), структуре (примери, питања, резиме), стила и обима (усклађеност са бројем ЕСПБ бодова); уџбеници и друга учила која не задовољавају стандард бивају унапређени или повучени из наставе и замењени квалитетнијим.

Члан 40.

Школа обезбеђује студентима библиотеку опремљену потребним бројем библиотечких јединица као и опремом за рад.

Школа систематично прати, оцењује и унапређује структуру и обим библиотечког фонда.

Члан 41.

Школа обезбеђује студентима неопходне информатичке ресурсе за рад у настави: број и квалитет рачунара и остале информатичке опреме, приступ Интернету и комуникациона опрема.

Члан 42.

Број особља који је запослен у библиотеци и пратећим просторијама као и њихова стручна квалификација и образовни статус усклађени су са националним и европским стандардима за пружање оваквих врста услуга.

Компетентност и мотивисаност особља за подршку у библиотеци, читаоници се континуирано прати, оцењује и унапређује.

Студенти се систематски упознају са начином рада у библиотеци и читаоници.

VI ОЦЕЊИВАЊЕ КВАЛИТЕТА УСЛОВА РАДА

Обезбеђење квалитета управљања Школом и квалитета ван наставне подршке

Члан 43.

Органи управљања, њихове надлежности и одговорности у организацији и управљању високошколском установом су јасно утврђени статутом и другим актима Школе.

Школа систематски прати и оцењује организацију и управљање и предузима мере за њихово унапређење.

Члан 44.

Школа систематски прати и оцењује рад стручног и техничког особља и предузима мере за унапређење квалитета њиховог рада.

Посебно се прати и оцењује однос управљачког, стручног и техничког особља према студентима и њихова мотивација у раду са студентима.

Члан 45.

Услови и поступци селекције, именовања и напредовања запослених на управљачким, стручним и техничким позицијама у Школи су јавни.

Рад и деловање управљачког, стручног и техничког особља су доступни оцени запослених, студената и јавног мњења.

Члан 46.

Школа обезбеђује број и квалитет стручног и техничког особља у складу са стандардима за акредитацију.

Члан 47.

Школа обезбеђује свом управљачком, стручном и техничком кадру перманентно образовање и усавршавање на професионалном плану

Обезбеђење простора и опреме

Члан 48.

Школа поседује просторне капацитете у складу са стандардима акредитације: учионице, лабораторије, библиотеку, читаоницу и слично за квалитетно обављање своје делатности;

Школа поседује адекватну и савремену техничку, лабораторијску и другу опрему која обезбеђује квалитетно извођење наставе.

Члан 49.

Школа континуирано прати и усклађује своје просторне капацитете и опрему потребама наставног процеса и броју студената.

Члан 50.

Школа свим запосленим и студентима обезбеђује неометан приступ различитим врстама информација у електронском облику као и информационим технологијама, како би се те информације користиле у образовне сврхе.

Обезбеђење финансирања Школе

Члан 51.

Школа има обезбеђена финансијска средства неопходна за реализацију наставног процеса.

Члан 52.

Финансирање Школе остварује из различитих врста извора који могу бити:

- школарина,
- банкарски фондови: домаћи и страни,
- фондови научноистраживачких пројеката,
- фондови стручних и развојних пројеката,
- донације компанија, организација и појединаца.

Члан 53.

Школа самостално планира распоред и намену финансијских средстава тако да обезбеђује финансијску стабилност и ликвидност у дужем временском периоду.

Школа обезбеђује јавност и транспарентност својих извора финансирања као и начина употребе финансијских средстава кроз годишњи финансијски извештај који усваја Савет.

Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Члан 54.

Представници студената, које бира Студентски парламент, су чланови Комисије за квалитет Школе, чланови Савета Школе, а позивају се и на седнице Наставног већа Школе у случајевима предвиђеним Законом о високом образовању.

Представници студената дају мишљење о политикама, стандардима, процедурама и документима којима се обезбеђује квалитет високошколске установе.

Члан 55.

Представници студената добијају на увид резултате самовредновања и оцењивања квалитета Школе а затим разматрају их и дају своје мишљење.

Члан 56.

Обавезан елемент самовредновања Школе јесте анкета којом се испитују ставови и мишљења студената о питањима из свих области које се проверавају у процесу самовредновања. Школа је обавезан да организује и спроведе анкету и да њене резултате учини доступним јавности и укључи их у укупну оцену самовредновања и оцене квалитета.

Члан 57.

Студенти су активно укључени у процесе перманентног осмишљавања реализације развоја и евалуације студијских програма у оквиру курикулума као и у развој метода оцењивања.

Систематско праћење и периодична провера квалитета

Члан 58.

Школа обезбеђује спровођење утврђених стандарда и процедура квалитета и обављање свих задатака које у том процесу имају субјекти у систему обезбеђења квалитета те установе.

Члан 59.

Школа обезбеђује услове и инфраструктуру за редовно, систематско прикупљање и обраду свих релевантних података потребних за оцену квалитета у свим областима које су предмет самовредновања.

Члан 60.

Школа обезбеђује редовну повратну информацију од послодаваца, представника тржишта рада, својих бивших студената и других релевантних организација о компетенцијама дипломираних студената.

Члан 61.

Школа обезбеђује податке неопходне за упоређивање са страним високошколским установама у погледу квалитета рада.

Члан 62.

Школа обавља периодична самовредновања и проверу нивоа квалитета током којих проверава спровођење утврђене политике и процедура квалитета као и достизање жељених стандарда квалитета. У периодичним самовредновањима обавезно је укључивање резултата анектирања студената. Самовредновање мора да се спроводи најмање једном у три године, у складу са Законом о високом образовању.

Члан 63.

Са резултатима самовредновања Школа упознаје наставнике и сараднике преко Наставног већа, студенте преко представника студентског парламента, јавност на одговарајући начин и надлежне државне органе (Комисија за акредитацију и проверу квалитета).

VII ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 64.

Ступањем на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о самовредновању и оцењивању квалитета рада у Високој железничкој школи струковних студија бр. 313/11 од 01.03.2011. године и Правилник о обезбеђењу и унапређењу квалитета бр. 526/6 од 05.04.2011. године.

Члан 65.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Школе.

Члан 66.

Да је овај Правилник усвојен и објављен дана 29.03.2016.године, својим потписом оверава председавајући Наставног већа Школе.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ НАСТАВНОГ ВЕЋА

Др. Зоран Бундало, проф.